

**ACE GENEL KURULU
Toplantı Raporu**

Brüksel, 21-22 Kasım 2008

**Hazırlayan:
Tuğçe Selin Tağmat**

ACE GENEL KURULU Toplantı Raporu

Avrupa Mimarlar Konseyi'nin (ACE) 2008 yılındaki ikinci Genel Kurul toplantısı 21-22 Kasım 2008 tarihlerinde Belçika'nın Brüksel kentinde toplandı.

(Ek 1: Genel Kurul gündemi ve Katılım listesi)

Başkanın Raporu

ACE Başkanı Juhani Katainen sunduğu raporda, gündemdeki en önemli konuların ACE'nin Avrupa Mimarlık Eğitimi Birliği (EAAE) işbirliği içinde sürdürdüğü, mimarlık eğitimi için asgari süre şartının 5 yıla çıkartılmasına ilişkin kampanya ve Avrupa'da mimarlık mesleği ve hizmet koşullarına ilişkin istatistik verilerin elde edilmesi için yürütülen Sektör Araştırması olduğunu ifade etti.

Katainen ayrıca, 24-25 Nisan 2009 tarihinde Finlandiya'nın Helsinki kentinde gerçekleştirilecek olan bir sonraki ACE Genel Kurulu'ndan itibaren, Genel Kurul toplantılarının formatının değiştirileceğini, toplantıların ilk gününde ACE gündem maddelerinin ele alınacağını, ikinci gün ise mimarlar ve uzmanlar tarafından gündemdeki konularla ilgili tematik sunuşlar yapılacağını açıkladı.

Katainen, ACE'nin dünyanın diğer ülkeleri ve bölgelerindeki mimarlık örgütleriyle karşılıklı tanıma konusunda yaptığı anlaşmaların sürdüğünü hatırlatarak, Haziran 2008'de Rusya Mimarlar Birliği ile bir işbirliği protokolü, Eylül 2008'de Kore Kayıtlı Mimarlar Enstitüsü (KIRA) ile mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması konusunda bir protokol imzalandığını hatırlattı. Bu anlaşmaların ardından, mimarların karşılıklı tanınması konusundaki sistemin yürürlüğe sokulması için çalışmalar başlamak konusunda tarafların imza attığını ifade etti.

(Ek 2: Kore ve Rusya ile imzalanan protokol metinleri)

ACE Yönetim Kurulu, 6'sı seçimle iş başına gelen, 5'i ise AB Dönem Başkanlıkları'na göre dönüşümlü olarak atanan 11 üyeden oluşuyor. Bu Genel Kurul'da, rotasyon ilkesi gereği Wolfgang Haack (Almanya), Vladimir Krajcar (Slovenya), Georg Pendl (Avusturya) ve Pedro Guilherme (Portekiz) Yönetim Kurulu'ndaki grevinden ayrıldılar, onların yerini Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Belçika, Macaristan ve Romanya tarafından önerilen isimler aldı.

Böylece şu andaki ACE Genel Kurulu aşağıdaki isimlerden oluşuyor:

Juhani Katainen (Başkan), Delibor Borak (Çek Cumhuriyeti), Vincent Cassar (Malta), Olgierd Dziekonski (Polonya), Christian Lerche (Danimarka), Jos Leyssens (Belçika), Jordi Querol (İspanya), Jean-Paul Scalabre (Fransa), Eva Tetenyi (Macaristan), Serban Tiganas (Romanya), John Wright (İngiltere).

Genel Sekreterin Raporu

ACE Genel Sekreteri Alain Sagne sunduğu raporda aşağıdaki konularda bilgilendirme yaptı:

- Nisan 2008'de Brüksel'de gerçekleştirilen ACE Konferansı'nın bir kitap haline getirilerek yayınlandığını belirterek, tüm delegelere birer kopya dağıtılacağını söyledi. Bu kitapta kullanılan format ve grafiğin, bundan böyle ACE yayınları için model olarak alınacağını ekledi. ACE üyesi örgütlerin, tanesi 6 Euro'dan bu kitaptan sipariş edebileceklerini de ekledi.

MİMARLAR ODASI – Aralık 2008

- Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu'nda (EFAP) ACE adına kendisinin sürdürdüğü temsilcilik görevini sürdürdüğünü hatırlatarak, yeni EFAP döneminde Başkan Yardımcılığı görevini üstlendiğini bildirdi. Ayrıca hala ACE üyesi mimarlık örgütlerinden birçoğunun EFAP'a üye olmadıklarını hatırlatarak, EFAP'ın mutlaka mimarlık örgütlerince desteklenmesi gerektiğini ve bu ilgisizliğin anlaşılacak bir yanı olmadığını söyledi. ACE üyelerine, EFAP'a üye olmaları konusunda bir çağrı yaptı.
- AB'nin Kültür Bakanları ve Kentsel Gelişmeden Sorumlu Bakanları'nın oluşturduğu iki ayrı grupta, ACE ve EFAP'ın da yakın çalışma içinde olduğunu belirterek, her ülkedeki mimarlık örgütlerinden, kendi bakanlıkları aracılığıyla bu çalışmalara mimarlık açısından girdi yapmalarını istedi.

Kültür Bakanları'nın üzerinde çalıştıkları ve AB Konseyi tarafından 20 Kasım 2008'de kabul edilen "Kültürün Sürdürülebilir Kalkınmaya Etkisi" başlıklı bir belgede, mimarlığın sürdürülebilir kalkınmaya doğrudan katkısı vurgulanıyor ve EFAP'a da gönderme yapılıyor. Kentsel Gelişmeden Sorumlu Bakanlar'ın 25 Kasım 2005'te Marsilya'da kabul ettiği karar metni ise Leipzig Şartı'nın uygulanmasında izlenecek ilkeleri imza altına alıyor.

Bu iki belge için yapılacak bir çeviri çalışması yaparak, konuya katılmamız ve kendi Bakanlıklarımızın ne ölçüde bu sürece katıldığını da takip etmemiz önem kazanıyor.

(Ek 3: Council Conclusions on Architecture: Culture's Contribution to Sustainable Development)

(Ek 4: Official Statement by the Ministers in Charge of Urban Development)

- Ayrıca, Avrupa Komisyonu'nun, ülkemizde de uyumu yönetmelikle sağlanan Yapı Malzemeleri Direktifi'nin yerini alacak yeni bir direktif çalışması yürüttüğü bilgisi verildi. Bu direktif, yapı malzemelerinin nitelikleri ve CE işaretlemesi konusundaki prosedürleri içermesi nedeniyle, mimarları da yakından ilgilendiren bir düzenleme.

Sektör Araştırması

ACE, Avrupa'da mimarlık eğitiminin, mesleğinin ve hizmetlerinin mevcut durumunu somut verilere dayanarak ortaya çıkarmak üzere son iki yıllık dönemde bir Sektör Araştırması çalışması yapıyor. İki aşamalı olarak öngörülen bu araştırmanın ilk aşamasında ACE üyesi bütün meslek ve kayıt kuruluşlarına bir anket gönderilerek durumun genel hatları çizilmişti. İkinci aşamada ise, bu kapsamın daha da geliştirilmesi ve sektörel araştırmalar konusunda uzmanlaşmış bir şirket aracılığıyla (Mirza & Nacey) hem istatistikî hem de gerçekçi veriler elde edilmesi amacıyla ikinci bir anket düzenlenmişti. Anket sonucunda elde edilecek verilerin, Avrupa'nın farklı ülkelerinde mimarlık eğitimi, mesleği ve hizmetlerinin gerçekleştirilme şeklinin yanı sıra, mimarlık uygulamasında çalışanların ekonomik profili hakkında önemli bilgiler içermesi bekleniyor. Bu çalışma sayesinde, kendi ülkemize özel istatistikleri de ayrıca edinebileceğiz.

Sektör Araştırması'nın ilk verileri bir sunuş olarak Genel Kurul delegelerine sunuldu. Özellikle mimarların ve ofislerin gelir durumunu gösteren tablolarda Türkiye'nin en alt sıralarda yer aldığı görüldü. Fakat verilerin yaşam standartları dikkate alınmadan sunulmuş olması dikkati çekti. Söz alarak, sonuçta yayınlanacak verilerin yanında ülkelerdeki gelir düzeyleri ve yaşam standartlarını da yansıtmalarını istedik.

Sektör Araştırması sonuçları Aralık ayı sonuna kadar elimize ulaşacak. Raporun hemen Türkçeye çevirisini gerçekleştirip bilgi notu hazırlayacağız.

Tematik Alan 1: Meslek Uygulamasına Giriş

- **ACE-EAAE Ortak Çalışma Grubu:** ACE ve EAAE'nin 5 yıllık mimarlık eğitimi kampanyası için oluşturduğu ortak çalışma grubunun çalışmalarını sürdürdüğü belirtildi ve Avrupa Mimarlık Bölüm Başkanları Ağı'nın (ENHSA) 9 Eylül 2008'de Hanya'da gerçekleştirdiği 11. ENHSA toplantısında kabul ettiği Hanya Deklarasyonu Genel Kurul delegelerinin onayına sunuldu.

Hanya Deklarasyonu mimarlık okulları ile meslek kuruluşları arasındaki işbirliğinin daha da sıkılaştırılmasını öngörmesi açısından çok önemli bir belge. Bu belgeyle Mimarlık Bölüm Başkanları, her ülkede mimarlık diplomalarının yeterliliği sağlayıp sağlamadığının değerlendirilmesinden sorumlu hükümet kurumlarına yardımcı olacak bir uzman kurulun oluşturulmasını ve bu kurulun mimarlık okulları ve meslek örgütlerinin işbirliğiyle hayata geçirilmesini istediklerini açıklıyorlar. Ayrıca, AB Yeterlilikler Direktifi kapsamında bütün mesleklerle ilgili genel değerlendirmeleri yapan ve AB ülkelerinin resmi temsilcilerinden oluşan Koordinatörler Grubu'na, yine aynı yolla her ülkenin mimarlık alanından uzman kişileri göndermesinin sağlanması da Hanya Deklarasyonu kararları arasında.

(Ek 5: Hania Declaration)

- **ARCHCARD:** ACE üyesi olan meslek örgütlerine kayıtlı olan ve Mesleki Yeterlilikler Direktifi kapsamında yeterliliği bulunan mimarların alabileceği bir ACE Kimlik Kartı geliştirilmesi projesi (ARCHCARD) Genel Kurul'da tartışıldı, fakat çok anlamlı bulunmadı. Zaten bazı ACE üyelerinin hali hazırda kartlarına ACE ibaresi ekledikleri belirtildi. Bunun dışında, bu kartın herhangi bir anlamı olmayacağı fikri benimsenerek, proje önerisi delegeler tarafından reddedildi.
- **Staj /Mesleki Deneyim Önerileri Referans Belgesi:** Mimarlıkta Staj Çalışma Grubu, bir mimarın akademik eğitim, staj ve sonrası mesleki deneyim / eğitim aşamalarında edinmesi gereken bilgi ve becerileri özetleyen kapsamlı bir çalışma sundu. ACE'nin stajla ilgili çalışmalarının bu belgedeki sistem üzerinden yürütmesi onaylandı.

Önerilen sistemin mesleki deneyim açısından en ideal durumu ortaya koyan başarılı bir örnek olduğu değerlendirildi. Burada belirtilenlerin tümü uygulanmasa bile, mesleki deneyim koşullarının iyileştirilmesi için çok iyi bir kılavuz belge elde edildiği ifade edildi.

Ekte verilen bu belgede, 5 yıllık eğitim gerekliliğine vurgu yapılması ve Sürekli Mesleki Gelişimin ise mesleğin nitelikli bir şekilde sürdürülmesi için şart olduğunun belirtilmesi önem kazanan konular. Bu belgeyi çevirerek yayınlatabiliriz, MOBBİG grubu ile paylaşabiliriz.

(Ek 6: Professional Experience Reference Document)

Tematik Alan 2: Meslek Uygulaması ve Hizmet Ticareti

- **SİM Dosyası:** ACE, üye örgütleri tarafından kullanılmak üzere, AB'nin İç Pazarda Hizmetler Direktifi ile birlikte mimarlık hizmetleri konusunda gündeme gelecek tüm düzenlemeleri içerecek bir referans dosyası hazırlıyor.

- **Mesleki Sorumluluk Sigortası:** ACE'nin sigorta şirketleri ile yaptığı görüşmeler sonucu, 2009 yılının ilk aylarında sigorta şirketlerinin mimarlık mesleğine özel bir mesleki sorumluluk sigortası önerisi getireceği açıklandı.
- **Ücret Tarifeleri:** Ücret tarifeleri konusu Genel Kurul'da delegelerin en çok değerlendirme yaptığı konulardan biri oldu. Ücret tarifelerinin meslek örgütleri tarafından yayınlanmasının rekabet kurulları tarafından rekabete aykırı olarak nitelendirilmesi nedeniyle oluşan dava süreçleri bu konuyu gündemin başlıca maddelerinden biri haline getiriyor. Bazı ülkeler (örneğin Avusturya) bağımsız bir şirketin mevcut projeler üzerinden maliyet analizleri yaparak maliyet bilgi sistemleri ve ücret tarifeleri yayınlaması yoluyla, rekabet kurumlarıyla olan sorunların üstesinden geldiklerini söylediler. Bazı ülkelerde ise (Bulgaristan), ücret tarifesinin yayınlanması zaten yasayla korunduğundan hukuki süreç başlatılamıyor, böylece sorun yaşanmıyor. Belçika Odası, ağımsız bir şekilde maliyet ve ücret analizlerinin yapılması ve yayınlanmasında bir sorun olmadığını, fakat ücret tarifeleri yayınlamaları nedeniyle kendilerine ceza kesildiğini söyledi. Danimarka, hükümet kurumlarının ücret tarifesi yayınlamasının rekabete aykırı bulunmadığını, bu nedenle devlete bağlı olarak çalışan meslek örgütlerinin sorun yaşamadan ücret tarifesi yayınlatabildiklerini söyledi.

Bu tartışmalar sonucunda, ücretler için belirli standartlar getirilmesinin mimari hizmetlerin ve yapı çevrenin kalitesi için önemli olduğu fikrinde ortak görüşe varıldı. Dolayısıyla ACE üyesi meslek örgütleri, alternatif ücret tarifeleri yayınlamak konusunda çalışmalar yapıyorlar. Örneğin, İrlanda odasının tüm delegelere dağıttığı örnek, bu konudaki yeni eğilimi gösteriyor: Artık odalar, mevcut yapı türlerini alarak, ortalama maliyet analizlerini alıyor ve yayınlıyorlar. Bunun adına, ücret tarifesi yerine, maliyet bilgi sistemi deniyor. Bu yöntemin rekabete aykırı olmadığı belirtiliyor.

(Ek 7: Cost Information Study by 5 Irish Architectural Practices)

- **Rekabet Politikaları:** Mimarlık hizmetlerinde, AB'nin rekabet politikası nedeniyle baskı oluşturan tüm düzenleme alanlarını ele almak için Rekabet Çalışma Grubu başlıklı yeni bir grup oluşturulmasına karar verildi. Bu grup, meslek örgütlerinin gelecekte oynaması gereken roller, ücret tarifeleri, hukuki süreçler gibi güncel durumda meslek örgütlerini de baskı altına alan çeşitli alanlarda uzman araştırması yaparak, görüş oluşturmaya planlıyor. Bu çalışma grubuna Mimarlar Odası'ndan da katılımda bulunulması konusunda Çalışma Grubu Başkanı Wolfgang Haack'tan teklif geldi.

Tematik Alan 3: Mimarlık ve Yaşam Kalitesi

- **ACE Politika Önerileri:** 2004 yılında Mimarlık ve Yaşam Kalitesi Politika Kitabı'nı yayınlayan ACE, güncel gelişmelere ilişkin yaklaşımlarını gündeme getirmek üzere, ACE Politika Önerileri başlıklı bir çalışma gerçekleştiriyor. 24-25 Nisan 2009 tarihlerinde Helsinki'de gerçekleştirilecek ACE Genel Kurul toplantısında kabul edilmesi beklenen metnin taslak hali Genel Kurul delegelerine sunuldu. Metinde, mimarlık mesleğini doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren tüm AB politikaları ve düzenlemelerine ilişkin referanslar ve öneriler yer alıyor. Metnin en öne çıkan özelliği, mimarlıkta mesleki yeterliliklerin kazanılması için 4 yıl akademik eğitim ve sınav öngören Mesleki Yeterliliklerin Tanınması Hakkında Direktif'te değişiklik yapılması görüşü. Buna göre ACE, mimarlıkta yeterliliklerin kazanılması için 5 yıl akademik eğitim ve 2 yıl stajın gerektiği görüşünü vurguluyor.

Politika metni, 10 politika önerisinden oluşan bir ön metinle, bunu daha çok açarak, mimarlık mesleğini doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren tüm AB politikaları ve

düzenlemelerine referanslar veren bir ek metinden oluşuyor. Politika önerileri konusunda ACE üyelerinden 23 Aralık 2008'e kadar görüş bekleniyor.

(Ek 8: ACE Politika Önerileri)

- Ayrıca ACE, Mimarlık & Yaşam Kalitesi kitabının daha gelişmiş bir versiyonunu yayınlamak için de hazırlıklarını yürütüyor.

Sürdürülebilir Mimarlık Deklarasyonu

ACE'nin UIA Torino Kongresi sırasında bir atölye çalışması aracılığıyla geliştirdiği Sürdürülebilir Mimarlık Deklarasyonu hatırlatıldı ve yapılan birtakım küçük değişikliklerle deklarasyonun son hali yeniden onaylandı.

Kalite Göstergelerine İlişkin Karar

ACE, Kalite Göstergelerine İlişkin Karar'ı kabul ederek, yapılı çevrede kaliteyi belirleyen faktörlerle ilgili bir çalışma yapmayı ve bunun ulaşacağı sonuçları Avrupa'da yerelden genele doğru yaymak üzere ilgili ortaklarla işbirliği yapmayı taahhüt ediyor. Ayrıca kentsel politikalarda yapılı çevrede kalite göstergelerinin bir araç olarak kullanılması için çağrı yapıyor.

- Bu konuda ACE'nin inceleyeceği örnekler arasında, İngiliz Mimarlık ve Yapılı Çevre Komisyonu (www.cabe.org.uk) tarafından yürütülen Yaşam İçin Yapım (www.buildingforlife.org) projesi bulunuyor. Bu projede, konut yapılarının kalitesinin ölçümünde çeşitli kriterler kullanılarak anlizler yapılıyor ve böylece gelecekte daha iyi yaşam çevreleri için ne gibi kriterlerin dikkate alınması gerektiği açıklanıyor.
- Diğer örnekler arasında Kanada Sürdürülebilir Topluluklar İçin Göstergeler Programı (www.ec.gc.ca/soer-ree/English/scip/default.cfm) ve Fransa'daki Kamu Yapılarında Kalite İçin Bakanlıklar Arası Misyon'un (www.archi.fr/MIQCP) çalışmaları bulunuyor.

Bu çalışma alanına paralel olarak, Genel Kurul'un bir bölümü Yapılı Çevrede Kalite temalı bir oturuma ayrıldı. Bu bölümde konuyla ilgili olarak çeşitli ülkelerden gelen uzmanlar sunuşlar yaptılar. Bunların bazılarında, bire bir somut kriterlere dayanarak yapılı çevrenin kalitesini ölçen birtakım sistem örnekleri bulunuyordu. Yapılan ana tartışma, yapılı çevrenin kalitesinin niceliksel olduğu kadar, niteliksel olduğu, dolayısıyla tamamen belirli kriterlere bağlı olarak değerlendirilemeyeceği düşüncesi oldu. Fakat yine de, kriter sunan bu sistemlerin kalitenin sağlanması konusunda mevcut olan en iyi araçlardan biri olduğu da kabul edildi.

(Ek 9: Yapılı Çevrede Kalite Değerlendirme Sistemi Sunuşları)

Sponsorluk Politikası

ACE'nin yayınlar ve etkinliklerde alacağı sponsorluklar için yetki Yönetim Kurulu'na verildi, ACE'nin kendi işleyişiyle ilgili olan ve politik / mesleki duruşunu herhangi bir şekilde bağlayacak hiçbir eyleminde sponsorluk kullanılmaması prensip olarak kabul edildi. Yalnızca etkinlik ve yayın bazında, etik açıdan uygun firmalardan finansman desteği alınacak.

ACE Yayınları

ACE yayınlarını biraraya getirecek bir arşiv oluşturulmasına ve bundan böyle gerçekleştirilecek ACE yayınlarının ortak bir format ve grafikte, ACE kurumsal kimliğini yansıtmak şekilde yapılmasına karar verildi.